

บทที่ 4

การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis)

ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของหอพักนักศึกษาในกำกับของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ประการแรก จะพิจารณาจากงบการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของหอพัก ประการที่สอง จะพิจารณาจากการวิเคราะห์ในด้านค่าใช้จ่ายและผลตอบแทน (Cost Benefit Analysis) เพื่อวัดมูลค่าของโครงการ ประการที่สาม จะพิจารณาจากข้อมูลตามแบบสอบถามนักศึกษาที่เข้าพักในหอสีชมพูและหอพยาบาล

สำหรับในบทนี้ จะทำการวิเคราะห์งบการเงินซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตและนำเสนอสภามหาวิทยาลัยแล้วเฉพาะของหอพักนักศึกษาสีชมพู ที่ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 - 2542 โดยการเปรียบเทียบงบการเงิน (Comparative Statements) และใช้วิธีอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ (Progressive year horizontal analysis) ซึ่งคำนวณเป็นอัตราร้อยละของการเพิ่มหรือลดของรายการนั้น ๆ ในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมา เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในงบการเงิน ตัวเลขที่ได้จะชี้ให้เห็นว่ารายการนั้น ๆ มีค่าที่สูงขึ้น ยังคงอยู่ในลักษณะเดิมไม่เปลี่ยนแปลงหรือมีค่าลดลง และผลจากการวิเคราะห์นี้สามารถสรุปว่ากิจการมีผลการดำเนินงานที่น่าพอใจหรือไม่ โดยจะศึกษารายการที่สำคัญของงบดุลและงบกำไรขาดทุน อันได้แก่

- ① ส่วนของสินทรัพย์ ซึ่งควรจะมีอัตราการเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อแสดงถึงสภาพคล่องของกิจการ
- ② ส่วนของทุน ซึ่งควรจะมีการเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อแสดงถึงความมั่นคงของกิจการ
- ③ ส่วนของรายได้ ซึ่งควรจะมีการเพิ่มขึ้นหรือคงที่ในแต่ละปี เพื่อแสดงถึงกิจการสามารถขายสินค้าหรือบริการได้สม่ำเสมอ
- ④ ส่วนของรายจ่าย ซึ่งควรจะลดลงหรือคงที่ เมื่อเปรียบเทียบกับ การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้ เพื่อแสดงถึงความสมเหตุสมผลของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- ⑤ ส่วนของรายได้มากกว่ารายจ่าย (กำไร) ซึ่งควรจะมีการเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อแสดงถึงรายได้ที่มีมากพอที่จะคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน สามารถเลี้ยงตัวเองได้

ตาราง 4.1 งบดุลเปรียบเทียบและอัตราร้อยละปีฐานเคลื่อนที่

หอพักนักศึกษาในกำกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (หอศึกษา)

งบดุลเปรียบเทียบและอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539 - 2542

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)			
	2539	2540	2541	2542	2539	2540	2541	2542
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1,068,200	1,802,970	3,462,000	5,112,940	-	68.79%	92.02%	47.69%
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4,600	4,720	4,720	720	-	2.61%	-	-84.75%
ลูกหนี้ - หอพักแม่เหิยะ	-	-	-	65,000	-	-	-	-
อุปกรณ์สำนักงาน (สุทธิ)	1,559,000	1,444,610	1,438,460	1,329,090	-	-7.34%	-0.43%	-7.60%
รวมสินทรัพย์	2,631,800	3,252,300	4,905,180	6,507,750	-	23.58%	50.82%	32.67%
หนี้สินและทุน								
หนี้สินหมุนเวียน								
เจ้าหนี้เงินกู้ยืม	1,656,300	-	-	-	-	-	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	868,600	900,800	895,400	894,000	-	3.71%	-0.60%	-0.16%
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-	1,000	5,000	5,000	-	-	400%	-
ทุน								
รายได้สูงกว่ารายจ่าย	106,900	2,350,500	4,004,780	5,608,750	-	2098.78%	70.38%	40.05%
รวมหนี้สินและทุน	2,631,800	3,252,300	4,905,180	6,507,750	-	23.58%	50.82%	32.67%

ที่มา : รายงานประจำปี หอพักนักศึกษาในกำกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 4.2 งบรายได้ - รายจ่ายเปรียบเทียบและอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่

หอพักนักศึกษาในกำกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (หอสีชมพู)
 งบรายได้ - รายจ่ายเปรียบเทียบและอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539 - 2542

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)			
	2539	2540	2541	2542	2539	2540	2541	2542
รายได้								
รายได้จากการให้บริการ	2,243,900	3,308,600	3,370,500	3,428,100	-	47.45%	1.87%	1.71%
ดอกเบี้ยรับและรายได้อื่นๆ	45,000	843,800	1,043,800	1,054,700	-	1775.11%	23.70%	1.04%
รวมรายได้	2,288,900	4,152,400	4,414,300	4,482,800	-	81.41%	6.31%	1.55%
รายจ่าย								
ต้นทุนในการให้บริการ	1,770,200	1,421,150	1,619,150	1,963,230	-	-19.72%	13.93%	21.25%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	411,800	487,650	690,870	705,600	-	18.42%	41.67%	2.13%
รวมรายจ่าย	2,182,000	1,908,800	2,310,020	2,668,830	-	-12.52%	21.02%	15.53%
รายได้สูงกว่ารายจ่าย	106,900	2,243,600	2,104,280	1,813,970	-	1998.78%	-6.21%	-13.80%

ที่มา : รายงานประจำปี หอพักนักศึกษาในกำกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลจากการเปรียบเทียบงบการเงินและวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ ได้ผลสรุป อัตราการเปลี่ยนแปลงรายการที่สำคัญตามงบดุล และงบรายได้ - รายจ่าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 - 2542 ดังนี้

① เงินสดและเงินฝากธนาคาร	มีอัตราการเพิ่มขึ้นในอัตรา 68.79% 92.02% และ 47.69% ตามลำดับ
② สินทรัพย์รวม	มีอัตราการเพิ่มขึ้นในอัตรา 23.58% 50.82% และ 32.67% ตามลำดับ
③ ทุน	มีอัตราการเพิ่มขึ้นในอัตรา 2098.78% 70.38% และ 40.05% ตามลำดับ
④ รายได้รวม	มีอัตราการเพิ่มขึ้นในอัตรา 81.41% 6.31% และ 1.55% ตามลำดับ
⑤ รายจ่ายรวม	มีอัตราการลดลงในปี 2540 12.52% และเพิ่มขึ้นในปี 2541 และ 2542 ในอัตรา 21.02% และ 15.53% ตามลำดับ
⑥ รายได้สูงกว่ารายจ่าย	มีอัตราการเพิ่มขึ้นในปี 2540 1998.78% และลดลงในปี 2541 และ 2542 ในอัตรา 6.21% และ 13.80% ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์งบการเงินดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่าองค์กรมีสินทรัพย์รวมเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี โดยผลการดำเนินงานมีรายได้สูงกว่ารายจ่ายทุกปี แม้ว่าจะเพิ่มในอัตราที่ลดลงในปี 2541 และ 2542 เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาเริ่มแรกของการดำเนินงานค่าใช้จ่ายยังไม่คงที่ ทั้งนี้ ในอนาคตหอพักอาจให้บริการที่สามารถก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากค่าที่พัก เช่น ปรับปรุงการให้บริการต่าง ๆ ของร้านค้า เพื่อให้ลูกค้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้นจากเดิม เป็นต้น ทั้งนี้ จากผลกระทบภายนอกหากเศรษฐกิจของประเทศเริ่มดีขึ้น รายได้ที่ได้รับจากดอกเบี้ยรับน่าจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น จากการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

การจัดทำงบดุลแสดงฐานะการเงินและงบรายได้ - ค่าใช้จ่ายแสดงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของหอพักนักศึกษาในกำกับฯ (หอสีชมพู) จะคำนึงถึงเฉพาะส่วนของเอกชน ดังนั้น จึงมิได้แสดงสินทรัพย์ถาวรในส่วนของอาคารและครุภัณฑ์ที่ได้รับงบประมาณแผ่นดิน และมีได้คำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและครุภัณฑ์ดังกล่าวเพื่อแสดงเป็นค่าใช้จ่ายด้วย สำหรับการศึกษาโดยคุณลักษณะของแนวโน้ม ควรอาศัยข้อมูลทางการเงินต่อเนื่องกันเป็นเวลาหลาย ๆ ปี แนวโน้มที่ได้จะชัดเจนและดีความง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตได้แม่นยำยิ่งขึ้น